

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Gfv.VII.30.198/2019/4.

**A tanács tagjai:** . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Csesznok Judit Anna előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

**A felperes:**

**A felperes képviselője:** Rézmovits és Poór Ügyvédi Irodaüggyintéző:  
Dr. Rézmovits Péter ügyvéd

**Az alperes:**

**Az alperes képviselője:** Dr. Karuczka Zoltán Péter kamarai  
jogtanácsos

**A per tárgya:** ajánlás hatályon kívül helyezése

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** felperes

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:** Fővárosi  
Ítéltábla 4.Pf.21.004/2014/7. számú ítélet

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:** Fővárosi Törvényszék  
28.P.20.378/2012/13. számú ítélet

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**Indokolás**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] U F (továbbiakban: fogyasztó) bankszámla tulajdonos személyi igazolványa és lakcímkártyája felhasználásával G R (továbbiakban: elkövető) a felperes alkalmazottjait megtévesztve négy alkalommal összesen 320.000 Ft készpénzt vett fel a fogyasztó bankszámlájáról. Az elkövetőt büntető bíróság egy rendbeli csalás és négy rendbeli közokirat hamisítás büntette miatt elítélte, egyidejűleg a fogyasztó által előterjesztett polgári jogi igénynek helyt adott.
- [2] A fogyasztó 2011. július 13-án az alperes eljárását kezdeményezte. Arra hivatkozott, hogy a felperes alkalmazottjai nem kellő körültekintéssel jártak el a pénzfelvevő személy azonosítása során. Kérte ezért a felperes felhívását, az alkalmazottak által okozott kár megtérítésére.
- [3] Az alperes a 2011. október 7-én kelt ajánlásával a felperesnek előírta, hogy 15 napon belül a fogyasztónak fizessen meg 320.000 Ft-ot és kamatait. Ajánlásának indokolásában utalt a Polgári

Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 529. § (1) bekezdésében, 533. § (1) bekezdésében, 535. § (1) bekezdésében, valamint a 318. § (1) bekezdésében és 339. § (1) bekezdésében foglaltakra.

### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [4] A felperes keresetében a fenti ajánlás hatályon kívül helyezését kérte elsődlegesen a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (továbbiakban Psztv.) 97. § (3) bekezdés b) pontja, másodlagosan a 97. § (4) bekezdése alapján.
- [5] Kérelme indokául előadta, hogy a büntetőeljárásban egyértelműen megállapítást nyert az elkövető bűnössége és polgári jogi felelőssége, így álláspontja szerint kizárólag őt terheli kártérítési felelősség. Megítélése szerint az alperesnek a döntéshozatal során az aláírások összehasonlítását, értékelését mellőznie kellett volna és a rendelkezésre álló egyéb tények, dokumentumok alapján kellett volna a döntését meghoznia. Az alperes szakértői kérdésekben laikusként folytatott le vizsgálatot, ezért mellőznie kellett volna érdemi határozat meghozatalát, az eljárást meg kellett volna szüntetnie.
- [6] A felperes másodlagosan arra hivatkozott, hogy az alperes a jogerős büntető ítéletben foglaltakkal, illetve a jogszabályokkal ellentétes döntést hozott, releváns tényeket nem vizsgált, nem értékelt. Állította, az alperes a büntető bíróságtól eltérő tényállást nem állapíthat meg.
- [7] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Megítélése szerint az ajánlás csak akkor lehet anyagi jogi szempontból jogellenes, ha az kógens normába ütközik. Ilyen ok jelen esetben nem áll fenn, ugyanis ajánlását, a felek előadásai és a rendelkezésre álló iratok alapján a jogszabályok figyelembe vételével hozta meg. Kiemelte, a büntető bíróság nem vizsgálta, hogy az elkövető aláírása alkalmas volt-e a bankfiók alkalmazottainak megtévesztésére. Az ajánlásában írtak ez okból nem állnak ellentétben a büntető eljárás során hozott ítéletben foglaltakkal. A felperestől elvárható gondosság esetén a károkozás elkerülhető lett volna.

### **Az első- és másodfokú ítélet**

- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes 2011. október 7-i ajánlását hatályon kívül helyezte.
- [9] Úgy ítélte, hogy az adott tényállás mellett a kártérítési felelősség feltételei fennállásának tisztázása szakértői kérdés, amelynek elrendelésére az alperes eljárásában nincs lehetőség. Az alperesnek ezért az eljárása megszüntetéséről kellett volna döntenie. Az elsőfokú bíróság ezt meghaladóan az ajánlásban foglaltakat nem vizsgálta.
- [10] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A jogerős ítéletet a Kúria

hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

- [11] A megismételt eljárásban a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a keresetet elutasította.
- [12] A fellebbezés elbírálása során a Kúria hatályon kívül helyező végzésében adott iránymutatás alapján a másodfokú bíróság abból indult ki, hogy a kár bekövetkezett és vizsgálata arra korlátozódott, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján jogszerűen állapította-e meg az ajánlás, miszerint a felperes alkalmazottai a fogyasztót ért kárt gondos eljárás esetén elháríthatták volna.
- [13] A másodfokú bíróság döntését arra alapította, hogy az rPtk. 318. § (1) bekezdésén keresztül alkalmazandó rPtk. 339. § (1) bekezdése alapján a felperes a kimentés körében rá háruló bizonyítási kötelezettségének az alperes előtti eljárásban nem tett eleget. Megállapította, hogy a fogyasztó aláíráskartonján szereplő aláírással hasonlóságot mutat az elkövető által tett névaláírás, a felperesnek az Üzletszabályzata alapján azonban módjában állt volna egyéb azonosításra szolgáló közokiratot, illetve általa kiállított egyéb igazolást is kérni a személyazonosság megállapításához. Lehetősége lett volna arra is, hogy a bejelentett aláírásmintától eltérő aláírás esetén a megbízás teljesítését megtagadja. Kifejtette, azt hogy az elkövető aláírása megtévesztésig hasonlított a fogyasztó aláírásához és az eltérés az alkalmazottai számára nem volt felismerhető, a felperes az általa felkért szakértő által készített szakértői véleménnyel bizonyíthatta volna az alperes előtt folyó eljárásban. Utalt arra is, hogy a felperes az alperes előtti eljárásban nem vonta kétségbe, hogy előtte pénzfelvétel céljából nem a fogyasztó jelent meg, azonban azt nem bizonyította, hogy a számlatulajdonostól eltérő pénzfelvevő személy összetéveszthető volt a számlatulajdonossal.
- [14] Kifejtette továbbá, a fogyasztó együttműködési kötelezettségét nem szegte meg, hiszen nem volt arról tudomása, hogy igazolványai rövid időre kikerültek a birtokából, így nem volt lehetősége annak bejelentésére sem. A fogyasztó együttműködési kötelezettségének megszegése abban a tekintetben áll fenn, hogy alaposan nem tanulmányozta át a kézhez vett számlakivonatokat, ezért nem észlelte, hogy azon olyan pénzfelvétel szerepel, amit nem ő kezdeményezett. Nem volt azonban arra adat, hogy a 2010. januári, februári számlakivonatokat a felperes mikor kézbesítette, így a fogyasztót a januári/februári pénzfelvétellel kapcsolatban e tekintetben mulasztás nem terhelte. A fogyasztó közrehatása nem volt értékelendő, mivel a felperesnek a bejelentéstől függetlenül is a legnagyobb gondossággal kellett volna vizsgálnia a pénzfelvevő személyazonosságát az általános szerződési feltételek szerint.

#### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [15] A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel,

amelyben - tartalma alapján - elsődlegesen a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

- [16] A felperes felülvizsgálati kérelmében eljárásjogi jogszabálysértésként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 4. § (2) bekezdését, 221. § (1) bekezdését, 233. § (1) bekezdését és az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését, anyagi jogszabálysértésként a Psztv. 93. § (3) bekezdés c) pontját, 104. §-át, az rPtk. 4. § (1) bekezdését, 278. § (4) bekezdését, 339. § (1) bekezdés 2. mondatát, 340. § (1) bekezdését, a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 318. § (1) bekezdését jelölte meg.
- [17] A rPp. 233. § (1) bekezdésének és az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdésének a sérelme körében a felperes arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság eltérő álláspontjára tekintettel nem vizsgálta a szakkérdés fennállásán túlmenően a keresetben megjelölt indokokat és azokat nem bírálta el. A keresetben foglalt jogi érvek első ízben a jogerős ítéletben kerültek elbírálásra. A másodfokú bíróság súlyos eljárási szabálysértése a felek alapvető jogait korlátozta, egyben hatáskört vont el az elsőfokú bíróságtól.
- [18] Az rPp. 221. §-ának sérelmét a felperes abban jelölte meg, hogy a megismételt eljárásban indítványozta az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, amely indítványát a másodfokú bíróság indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta. Utalt arra is, hogy a kimentés tekintetében nélkülözhetetlen releváns kérdésekben a másodfokú bíróság nem foglalt állást, amely a kimentés hiányát megállapító álláspontját is megalapozatlanná teszi.
- [19] A felperes álláspontja szerint az alperes azzal, hogy a csalás felismerhetősége vonatkozásában a tényállást a büntetőbíróság által jogerősen megállapított bűncselekményi tényállástól eltérően ítélte meg, jogellenesen járt el és ennek elfogadása a másodfokú bíróság részéről a rPp. 4. § (2) bekezdésébe ütközik.
- [20] A Psztv. 104. § és 93. § (3) bekezdés c) pontjának megsértését arra alapította, hogy az alperes működési rendje tartalmazza, hogy az alperes a felek által benyújtott okiratok alapján hozza meg a határozatát. Élő személy és az igazolványkép összetéveszthetőségét a személy jelenléte nélkül igazolni nem lehet, olyan bizonyítást azonban, amely ezen személy jelenlétét teszi szükségessé az eljárási szabályzat nem ismer. Az alperes eljárásában nem lehetett volna megvalósítani a szükséges bizonyítás lefolytatását, amely miatt a Psztv. 93. § (3) bekezdés c) pontja alapján az eljárás megszüntetésének lett volna helye.
- [21] A rBtk. 318. § (1) bekezdésének sérelme körében kifejtette, hogy az alperes a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek és a jogerős büntetőbírósági ítéletnek ellentmondó döntést hozott. Ugyanis, ha a pénztárbizonylatokon szereplő aláírás olyan mértékben eltért volna

a fogyasztó aláírásmintájától, amely egy laikus által is felismerhető lenne, akkor nem lett volna alkalmas eszköze a megtévesztésnek. A bíróság alkalmatlan eszközre tekintettel nem állapította volna meg a csalás büntettét, amelynek tényállási eleme a tévedésbe ejtés, vagy a tévedésben tartás.

- [22] A felperes állítása szerint az rPtk. 4. § (1) bekezdése, 278. § (4) bekezdése, valamint a 339. § (1) és 340. § (1) bekezdése körében a másodfokú bíróság kirívóan okszerűtlen és a logika szabályaival ellentétesen értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat és állapította meg, hogy a fogyasztó együttműködésének és tájékoztatásának a felperes kárának megelőzéséhez nem volt szüksége, hiszen a felperesnek ettől függetlenül is a legnagyobb gondossággal kellett volna eljárnia. A jogerős ítélet ugyanezen okból a károsulti közrehatás, a kármegosztás körében is téves megállapításokat tett, ugyanis valamennyi jogosulatlan készpénzfelvétel elkerülhető lett volna, ha a fogyasztó a személyi okmányai eltűnését tőle nyilvánvalóan elvárható módon észleli és erről tájékoztatja a felperest és ezáltal a perbeli tranzakciók tekintetében a felperesben kétséget ébreszt.
- [23] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet helyes indokai folytán való hatályában fenntartására irányult.

#### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [24] A Kúria a jogerős ítéletet a rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között vizsgálta, és azt a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- [25] A felperes eljárási szabálysértésként az rPp. 4. § (2) bekezdésének, 221. §-ának és 233.§-a (1) bekezdésének megsértését állította. Az rPp. 4. § (2) bekezdése értelmében, ha a polgári perben eljáró bíróságnak jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményei felől kell határozni, a bíróság a határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. A Kúria rámutat, hogy az eljáró bíróságok nem a bűncselekmény vagyoni következményeiről határoztak a perben, hiszen a felperes keresete az alperes által hozott ajánlás hatályon kívül helyezésére irányult. A perben kizárólag azt kellett vizsgálnia az eljáró bíróságoknak, hogy az alperes helyesen döntött-e az ajánlásában, amikor az adott tényállás mellett megállapította a felperes szerződésszegéssel okozott kárért való felelősségét az rPtk. 348. § (1), a 318. § (1) és a 339. § (1) bekezdése alapján. A jogerős ítéletben a másodfokú bíróság nem vizsgálta az elkövető magatartását és erre tekintettel nem tett olyan megállapítást, hogy az elkövető nem követte el a jogerős büntető ítélet által megállapított bűncselekményt, melyre figyelemmel az rPp. 4. § (2) bekezdésének megsértése nem volt megállapítható.
- [26] A Kúria rögzíti, hogy a megismételt eljárásban a Kúria iránymutatása alapján a másodfokú bíróságnak kizárólag abban a

kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes a felróhatóságának hiányát tudta-e bizonyítani, a kártérítési felelősség alól ki tudta-e menteni magát. A másodfokú bíróság a bizonyítékokat mérlegelve arra a megállapításra jutott, hogy a felperes a kártérítési felelőssége alól nem tudta magát kimenteni. Eljárása a Kúria iránymutatásának megfelelt, a fenti körben jogi álláspontját kifejtette és indokolási kötelezettségének szükséges mértékben eleget tett, így az rPp. 221. §-ának sérelme sem áll fenn figyelemmel a [27] pontban kifejtettekre is.

- [27] Az rPp. 233. § (1) és az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelme ugyancsak nem volt megállapítható. Az rPp. 253. §-ának (3) bekezdése ugyanis lehetőséget ad a másodfokú bíróságnak arra, hogy a perben érvényesített jog, illetőleg az azzal szemben felhozott védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is határozzon, amelyekben az elsőfokú bíróság nem tárgyalta, illetőleg nem határozott. Az elsőfokú eljárásban bizonyítást lefolytatni nem kellett, kizárólag az alperesi eljárásban előterjesztett bizonyítékok alapján kellett állást foglalniuk az eljárt bíróságoknak. Az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezés, valamint a felperes megismételt eljárás során 2015. szeptember 1-jén megtartott tárgyaláson tett nyilatkozatának tartalma alapján így nem volt akadálya annak, hogy a másodfokú bíróság rendelkezzen mindenről, ami a kereset és a védekezés körében felhozott nyilatkozatok alapján döntést igényelt. A másodfokú bíróság eljárása tehát a jogszabályoknak mindenben megfelelt.
- [28] A felperes anyagi jogszabálysértésként az rPtk. 4. § (1), 278. § (4), 339. § (1) és 340. § (1) bekezdésében foglaltakra hivatkozott. E körben a Kúria arra mutat rá, hogy az ezzel kapcsolatos, a másodfokú eljárásban kifejtett állásponttól eltérő következtetésre - ideértve az rBtk. 318. § (1) bekezdésével kapcsolatos érvelést is - a bizonyítékok mérlegelésének felülmérlegelésével kerülhetett volna sor. A jogerős ítéletben kifejtett jogi álláspont felülmérlegelését azonban önmagában az kizárta, hogy a felperes - bár hivatkozott a bizonyítékok mérlegelésének hiányosságára - felülvizsgálati kérelmében az rPp. 206. § (1) bekezdésének megsértését nem állította. Az rPp. 272. § (2) bekezdése és az azt értelmező, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény alapján a felülvizsgálati kérelem kötelező tartalmi eleme többek között a megsértett jogszabályhely megjelölése, amely e körben elmaradt, így nem tette lehetővé a bizonyítékok mérlegelésének a felülmérlegelését.
- [29] Az alperes a felülvizsgálati kérelemben a Psztv. 104. §-án keresztül a 93. § (3) bekezdés c) pontjának sérelmét is megjelölte. E körben arra hivatkozott, hogy élő személy és az igazolványkép összetéveszthetőségét a személy jelenléte nélkül igazolni nem lehet, így a szükséges bizonyítás lefolytatásának lehetetlensége miatt kellett volna az alperesnek az eljárását megszüntetni. A felperes sem a keresetlevelében, sem az elsőfokú eljárás során, sem

a fellebbezési ellenkérelmében és a 2015. szeptember 1-jén megtartott tárgyaláson előterjesztett nyilatkozatában nem vitatta ezen az alapon az alperes eljárását, erre tekintettel rögzítette a másodfokú bíróság a jogerős ítélet 4. oldalán, hogy a felperes az alperes előtti eljárásban nem vonta kétségbe, hogy előtte pénzfelvétel céljából nem a fogyasztó jelent meg, azonban azt nem bizonyította, hogy a számlatulajdonostól eltérő pénzfelvevő személy összetéveszthető volt a számlatulajdonossal. A felülvizsgálati kérelem rendkívüli jogorvoslat jellegéből következően felülvizsgálattal a jogerős ítélet csak olyan kérdésben támadható, amely az első- és másodfokú eljárásnak is tárgya volt (BH2001.172., BH2001.222.), így a felperes ezen hivatkozása érdemben nem volt vizsgálható.

- [30] A Kúria a fentiekre tekintettel a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

### **Záró rész**

- [31] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelemre tekintettel rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó rPp. 78. § (1) alapján a felperes köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati eljárási költségét, amelynek mértékét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdései alapján, a kifejtett munkával arányosan, áfával növelt összegben határozta meg.
- [32] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [33] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. november 19.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Csesznok Judit Anna sk. előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró

A kiadmány hitelélül:

/Seres Józsefné/  
tisztviselő